

FINDIKLI SEYAHATNAMESİ
Fındıklı'dan Viçe'ye Yolculuk
Murat Ümit Hiçyılmaz

Fındıklı Seyahatnamesi'nin yayın hakları Dergâh Yayınları'na aittir.

Dergâh Yayınları: 572
Sertifika No: 14420
Anadolu Kitaplığı: 32
Rize Kitapları: 9
ISBN: 978-975-995-447-5
1. Baskı: Nisan 2014

Dizi Editörü: İsmail Kara

Seri Kapak Tasarımı: Işıl Döneray
Kapak Uygulama: Ercan Patlak
Sayfa Düzeni: Ayten Balaç

Basım Yeri ve Cilt: Güven Mücellit & Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Devekalderımı Cad. Gelincik Sok. Güven İş Merkezi No: 6
Mahmutbey-Bağcılar / İstanbul
Tel: [212] 445 00 04
Sertifika No: 11935

Kapak Basım Yeri: Hanlar Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: [212] 324 08 82

Dağıtım ve Satış: Ana Yayın Dağıtım
Molla Fenari Sokak Yıldız Han No: 28 Giriş Kat
Tel: [212] 526 99 41 (3 hat) Faks: [212] 519 04 21
Cağaloğlu / İstanbul

Murat Ümit Hiçyılmaz

FINDIKLI SEYAHATNAMESİ
Fındıklı'dan Viçe'ye Yolculuk

DERGÂH YAYINLARI

Klodfarer Cad. No:3/20 34112 Sultanahmet / İstanbul
Tel: [212] 518 95 79-80 Faks: [212] 518 95 81
www.dergahyayinlari.com / bilgi@dergahyayinlari.com

MURAT ÜMİT HİÇYILMAZ. 1981 yılında Rize'nin Pazar ilçesinde doğdu. İlkokulu köyü Başköy'de, ortaokulu ise Yücehisar'da okudu. Lise eğitimini Pazar Lisesi'nde, lisans eğitimini Ondokuzmayıs Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği bölümünde tamamladı. 2007 yılında Ümraniye Belediyesi'nde mühendis olarak memuriyete başladı, 1,5 yıl sonra Çaykur'a geçiş yaparak memleketine döndü. Bu yıllarda yöre tarihine yöneldi ve yöre ile alakalı kitap, resim ve belgeleri toplamaya başladı. Özellikle yörede bulunan sülalelerin tarihlerine ve Osmanlı dönemi mezar taşlarına ilgi duydu. Bu konularla alakalı birçok dergide makalesi yayımlandı. Çaykur'da çevre mühendisi olarak memuriyetine devam etmekte olan yazar, evli ve bir çocuk babasıdır.

Yayımlanan Eserleri:

- * *Rize Hemşin İlçesi Tarihi Mezar Kitabeleri* (İshak Güven Güvelioğlu ve Mustafa Gürdal ile), Kaknüs Yayınları, İstanbul 2011.
- * *Rize Pazar Başköy Tarihi*, Rize 2011.
- * *Pazar Nüfus Kütüğü 1842-Pazar Sülaleleri*, İstanbul 2011.
- * *Ardeşen Nüfus Kütüğü 1842-Ardeşen Sülaleleri*, Ardeşen Belediyesi Kültür Sanat Tasarım Eserleri Serisi, Rize 2011.
- * *Rize Ardeşen İlçesi Tarihi Mezar Kitabeleri* (Burhan Atıf Okutan ve Özcan Baştopçu ile), Ardeşen Belediyesi Kültür Sanat Tasarım Eserleri Serisi, İstanbul 2012.
- * *Rize Pazar Tarihi Mezar Kitabeleri*, Pazar Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul 2013.
- * *Ardeşen'in İnsanları 1835 Nüfus Kayıtlarına Göre Ardeşen Sülale Envanteri*, Dergâh Yayınları, İstanbul 2013.

İçindekiler

---

1. GÜN (13 Şubat 2013 Perşembe), 13
  - İlk Buluşma, 13
  - Çağlayan nâm-ı diğer Abu Vadisi, 14
  - Tarihi Aslandere Kemer Köprüsü, 15
  - Çiftapoğar Çeşmesi, 16
  - Paltosunun Düğmesinden Vurulan Meçhul Bir Şehit, 18
  - Şimşir Kaşık Ustası Çeboğlu Osman Dayı, 21
  - Aslan Ağa Konağı, 22
  - Hemşin'den Aslandere'ye, 23
  - Taşköprü Camii Haziresi, 24
2. GÜN (15 Şubat 2013 Cumartesi), 27
  - Çağlayan'a İkinci Ziyaret, 27
  - Taşköprü Mahallesi Konakları, 28
  - Çağlayan Kemer Köprüsü, 30
  - Salıhoğlu Konağı, 31
  - Sıra Sıra Konaklar, 32
  - Şevketbey Konağı, 35
  - Hurşit Bey Konağı, 38
  - Şevketbey Aile Mezarlığı, 40
  - Tarihi Çağlayan Merkez Camii, 41
  - Çağlayan Köyü Yakup Efendi Mezarlığı, 43
  - Düz Mahalle Konakları, 43
  - Ahmet Şahinler ile Buluşma, 45
3. GÜN (22 Şubat 2013 Cumartesi), 47
  - Dargın Minare, 47
  - Sümer nâm-ı diğer Sümlü Vadisi, 48
  - Sümer Köyü Cafer Ağa Camii, 49
  - Derbent Köyü Kemer Köprü, 50
  - Derbent Camii Haziresi, 51
  - İşgal Yıllarında Rusların Komuta Merkezi, 53
  - Arılı nâm-ı diğer Pishala Vadisi, 55
  - Pishala Mezarlığı, 56
  - Tarihi Pishala Camisi, 57
  - Gürsu Köyüne Kısa Bir Gezi, 58
4. GÜN (23 Şubat 2013 Pazar), 60
  - Dargın Minare Mezarlığı, 60
  - Muhtarla HES'ler Üzerine, 61
  - Tarihi Meyvalı Köyü Camii, 61

5. GÜN (15 Mart 2013 Cuma), 66
  - Fındıklı'da bir Ardeşenli, 66
  - Sümer Vadisi'ne İkinci Çıkış, 67
  - Birinci Çekmişoğlu Konağı, 69
  - Saat Köyü Camii, 69
  - İkinci Çekmişoğlu Konağı, 70
  - Hazare Mahallesi, 72
  - Hemşinlilerin Köyü: Beydere, 76
  - Balaban Mahallesi, 78
  - Esat Hacaloğlu Konağı, 78
  - İnceoğlu Konağı, 80
  - Uzunhasanoğlu Konağı, 81
  - Son Bir Hacaloğlu Konağı, 82
  - Şeyh Ali Baba, 84
  - Kontove ve Moçhore yani Kıyıcık Köyü, 85
6. GÜN (16 Mart 2013 Cumartesi), 88
  - Zuğu Vadisi, 88
  - Yenişehirlik Köyü Ortabayır Sırtı, 89
  - Şehit Tabura Ait Tarihi Bayrak, 94
  - Bir Türlü Kırılmayan Mucize Kaya, 95
  - Yenişehirlik Köyünde Tarihi Değirmenler, 96
  - İhlamurlu Köyünde Kısa Bir Gezinti, 97
  - Sulak nâm-ı diğer Zuğu Köyü, 99
  - Şişmanoğlu Aile Mezarlığı, 101
  - Çınarlı nâm-ı diğer Çurçuva Köyü, 102
  - Uzunhasanoğlu Konağı, 103
  - Armağan Mahallesi, 106
  - Tahiroğlu Camii Avlusu, 108
7. GÜN (22 Mart 2013 Cuma), 109
  - Yeni Yol Arkadaşımız: Ümit Şişman, 109
  - Cennet Köyü, 110
  - Doğanay Köy, 112
  - Zeni Kayası ya da Zaimoğlu Efsanesi, 113
  - Karalioğlu Sülalesine Ait Karali Köyü, 115
  - Kitabeli Serender, 116
  - Meyvalı Köyü Köprübaşı Mahallesi, 117
  - Meyvalı Köyü Cevizlik Mahallesi, 118
  - Meyvalı Köyü Beyazsu Mahallesi, 119
  - Belediye'nin Deposundaki Mezar Taşı, 120
  - Hacışahinzadelerin Kayıp Mezartaşları, 121
  - Yeniköy Köyünde Hemşin Mahallesi, 123
8. GÜN (30 Mart 2013 Cumartesi), 126
  - Arılı Vadisi'ne İkinci Çıkış, 126
  - Yaylacılar nâm-ı diğer Hemşilati Köyü, 128
  - Gürsu Köyü, 130

Çervatoğlu Konağı, 132
 Kanca Mahallesi, 133
 Besim Tatar Konağı, 133
 Pishala Vadisinin Merkezi: Arılı Köyü, 136
 Bulako Mahallesi, 138
 Tepecik Köyü, 140
 Mustafa Özbekâr Konağı, 142
 Osmanlı'ya At Yetiştiren Köy: Hara Köyü, 144
 Cavit Kitapçı Evi, 146
 Köseoğlu ve Kozmağa Mahalleleri, 149
 Naci Kara ile Hara Üzerine Sohbet, 151

9. GÜN (06 Nisan 2013 Cumartesi), 153
- Yeniköy nâm-ı diğer Gurubit, 153
  - Avcılar nâm-ı diğer Andravat Köyü, 155
  - Andravat Mescidi, 156
  - Çınarlı Köyündeki Değirmenler, 156
  - Hürriyet Mahallesinde Bir Vekil Konağı, 158
  - Rasim Akıncı Konağı, 160
  - Çolakoğlu Serenderi, 162
  - Oğuz Okman Konağı, 162
  - Fındıklı Merkez Camii, 164
  - Liman Mahallesi, 165
  - Aksu Mahallesi, 167
  - Ilıca Mahallesinin Kurtume Mevkii, 169
  - Rize'nin En Eski Tarihli Mezar Taşı, 170
  - Kurtume Şehitlikleri, 171
  - Ilıca Mahallesinin Gori Mevkii, 173
  - Tatlısu nâm-ı diğer Gesiye Mahallesi, 174
  - Merkez Mahalle, 175
  - Yeni Mahalle, 177
  - Sahil Mahallesi nâm-ı diğer Mekiskir, 178
10. GÜN (30 Haziran 2013 Pazar), 179
- Aslandere Muhtarı ile İkinci Buluşma, 179
  - 104 Yaşındaki Fatma Hala, 180
  - Gürcü Düzü'ne Çıkış, 183

Son Söz, 189
 Dizin, 191

Önsöz

Elinizdeki çalışmanın temelleri, Fındıklı kaymakamı Enver Yılmaz beyefendinin Fındıklı ilçesinin tarihi ve kültürel dokusunu ortaya çıkarma ve bu potansiyelden azami derecede faydalanma fikrinin ortaya çıkmasıyla atıldı. Fındıklı ile ilgili zihninde tasarladığı projeler için yöremizin tarihi ve kültürüne hakim olan araştırmacılara ihtiyaç duyduğunda şahsımla ve araştırmacı dostum Özcan Baştopçu ile irtibata geçti. Bizimle görüşmek istediğini duyar duymaz soluğu Fındıklı Kaymakamlığı'nda aldık. Çünkü Fındıklı ilçesi araştırma sahamıza henüz dahil edemediğimiz meçhul bir bölge idi.

Kaymakam beyle buluşmamızı sağlayan Kadir Çelik ve Güçlü Uzunalioglu gibi dostlarımızın aracılığı sayesinde kısa zamanda ortak hedeflerde buluşmayı başardık. Çağlayan ve Aslandere köylerinin muhtarlarının da katıldığı toplantıda kaymakam bey, düşüncelerini bize aktarınca dilimizden anlayan hatta bizim dilimizle konuşan bir mülki idare amiri ile karşı karşıya olduğumuzu anladım. Kendisinin ilgili mercilere sunmak ve bu sayede fon temin etmek gibi ciddi turizm referanslı projeleri vardı. Bizden istediği ise Fındıklı'nın net bir şekilde kültür envanterinin çıkarılması ve tarihi değerlerin tam olarak yer ve güzergâhlarının tespit edilmesi idi. Elbette böyle bir çalışma için bütün köyleri karış karış gezmemiz gerekiyordu ve ciddi bir lojistik desteğe ihtiyacımız olacaktı. Kaymakam Bey, koyduğu hedeflerden sapmadan her türlü desteği vereceğini taahhüt edince, çok zevkli bir serüvenin bizi beklediğini daha o an hissettim.

Fındıklı'nın köylerini bir bir gezmeye başladığımızda aşına olduğum Pazarcık, Ardeşen ve Hemşin gibi komşu ilçelerin kültür ve coğrafyasından daha farklı argümanları bünyesinde barındırdığını keşfettim. Bu da gözlemlerimi ve tespitlerimi yazıya dökmem gerektiği noktasında tarihi bir sorumluluğu omuzlarıma yükleyiverdi. Böylesine detaylı bir gezi ve araştırma imkânı her zaman karşımıza çıkacak bir fırsat değildi. Bu yüzden gelecek için çok mühim gördüğüm bu modern seyahatnameyi kaleme aldım. Gezimiz esnasında mutlaka atladığımız, göremediğimiz ve önemini ya da ilginçliğini fark edemediğimiz unsurlar olacaktır, bu tip durumlar için bütün okuyuculardan peşinen özür diliyorum. Umuyorum ki meraklıları için farklı ve ilginç bir anı kitabı meydana getirebilmiş olabileyim.

Gezi boyunca rehberliği ve tavsiyeleri ile her daim yanımda olan İshak Güven Güvelioğlu hocama ayrıca teşekkür etmeliyim. Bu çalışmayı kitaplaştırmak için en küçük bir tereddüt yaşamayan sevgili üstadımız ve büyüğümüz İsmail Kara hocayı da minnetle anıyorum. Öksüz kaldığını düşündüğüm Rize

kültürüne sahip çıkan REVAK'a da müteşekkirim.

Benzer çalışmaların diğer ilçelerimize de yapılabilmesi için bu gezi kitabının başarılı bir örnek olmasını yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

MURAT ÜMİT HIÇYILMAZ

Ocak 2014